

PRAVILA POLITIKA UPRAVLJANJA SUKOBOM INTERESA

Oktober 2012

Monet broker

Brokersko - dilersko društvo
MONET BROKER AD Banja Luka
Kralja Petra I Karađorđevića 119
Banja Luka

Na osnovu člana 103. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 92/06, 34/09 i 30/12), člana 89. Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika ("Službenom glasniku Republike Srpske", broj 67/12) i člana 140. Pravila poslovanja Brokersko – dilerskog društva "Monet broker" a.d. Banja Luka, Upravni odbor Društva dana 19.10.2012. godine, donosi

Politiku upravljanja sukobom interesa Brokersko - dilerskog društva "Monet broker" a.d. Banja Luka

I) UVOD

Č l a n 1 .

Ovim Pravilnikom utvrđuju se:

- okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa a čije postojanje može štetiti interesima klijenata i
- mjere i način postupanja povezanih lica i zaposlenih u Monet brokeru radi sprečavanja sukoba interesa.

II) ZNAČENJE POJMOVA

Č l a n 2 .

Pojedini pojmovi u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **Povezano lice** – lice sa vlasničkim učešćem u Monet brokeru, na rukovodećoj poziciji u Monet brokeru (direktor), zaposleno lice i svako drugo fizičko lice koje je angažovano od strane Monet brokera za pružanje usluga iz njegove nadležnosti;
Povezanim licima sa berzanskim posrednikom u smislu Zakona smatraju se:
 - a) akcionari berzanskog posrednika koji posjeduju najmanje 10% akcija berzanskog posrednika,
 - b) članovi upravnog i nadzornog odbora, direktor i zaposleni u berzanskom posredniku,
 - v) bračni drugovi i srodnici lica iz tačke a) i b) ovog stava u pravoj liniji do trećeg stepena i u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva,
 - g) pravna lica u kojima berzanski posrednik ili lica iz tačke a), b) i v) ovog stava, pojedinačno ili zajedno, direktno ili indirektno, imaju 25% ili više udjela u kapitalu,
 - d) lica koja u pravnom licu, akcionar u berzanskog posrednika, imaju 25% ili više udjela u kapitalu,
 - đ) lica koja obavljaju poslove za berzanskog posrednika na osnovu ugovora.
- 2) **Lična transakcija** – transakcija sa hartijom od vrijednosti koju izvrši povezano lice djelujući van djelokruga aktivnosti koje obavlja kao povezano lice ili koja je izvršena za račun povezanog lica, lica sa kojim je povezano lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano u smislu Zakona ili lica čiji je odnos sa povezanim licem takve prirode da povezano lice ima neposredan ili posredan materijalni interes od rezultata transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršenje transakcije;

III) POLITIKA UPRAVLJANJA SUKOBOM INTERESA

Č l a n 3 .

(1) Monet broker primjenjuje i redovno ažurira efikasnu politiku upravljanja sukobom interesa, a srazmjerno prirodi, obimu i složenosti poslova koje obavlja.

(2) Politika iz stava 1. ovog člana sadrži :

1. utvrđene okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa na štetu jednog ili više klijenata, a u vezi sa pojedinačnom uslugom pruženom od strane ili za Monet broker;
2. procedure i mjere koje je Monet broker dužno da primjenjuje radi upravljanja sukobima interesa koji mogu biti na štetu jednog ili više klijenata.

1. Okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa

Č l a n 4 .

(1) Pod potencijalnim sukobom interesa podrazumjeva se svaka situacija u kojoj su Monet broker ili povezano lice u mogućnosti da iskoriste svoj profesionalni ili službeni položaj ili ovlaštenja, u svoju ličnu korist ili u korist Monet brokera, a na račun (štetu) klijenta, ali i svaka druga situacija koja je kao sukob interes ili zabranjena radnja označena u propisima koji regulišu tržište kapitala.

(2) Okolnosti koje mogu dovesti do potencijalnog sukoba interesa su:

1. situacija kada Monet broker i/ili povezana lica mogu ostvariti finansijsku dobit ili izbjeći gubitak na štetu klijenta (u daljem tekstu: Klijent), a naročito kada:
 - Monet broker i/ili povezana lica posjeduju hartije od vrijednosti emitenta, za koje je primljen nalog Klijenta za trgovanje, a sprovođenje ili nesprovođenje navedenog naloga bi moglo uticati na cijenu te hartije od vrijednosti na tržištu na kome Monet broker trguje.
 - Monet broker i/ili povezana lica imaju interes ili korist od ishoda posla obavljenog za Klijenta ili transakcije izvršene za račun Klijenta, a koji se razlikuje od interesa Klijenta, a naročito kada Monet broker i/ili povezana lica posjeduju hartije od vrijednosti emitenta, za koje je primljen nalog Klijenta za trgovanje sa istim parametrima, a sprovođenje ili nesprovođenje navedenog naloga bi moglo uticati na cijenu te hartije od vrijednosti na tržištu na kome Monet broker trguje, a istovremeno postoji aktivan a neizvršen nalog Monet brokera i/ili povezanog lica za prodaju odnosno kupovinu iste hartije od vrijednosti.
2. situacija kada Monet broker i/ili povezana lica imaju finansijski ili neki drugi motiv koji pogoduju interesima drugog klijenta ili grupe klijenata, na štetu interesa Klijenta, a naročito:
 - Kada klijent ili grupa klijenata posjeduje hartije od vrijednosti emitenta, za koje je primljen nalog Klijenta za trgovanje, a sprovođenje ili nesprovođenje navedenog naloga bi moglo uticati na cijenu hartija od vrijednosti na tržištu na kome Monet broker trguje, a već postoji primljen, aktivan a neizvršen nalog drugog klijenta ili grupe klijenata za prodaju odnosno kupovinu iste hartije od vrijednosti.
3. situacija kada Monet broker i/ili povezana lica obavljaju isti posao kao i Klijent.
4. situacija kada Monet broker i/ili povezano lice primi ili će primiti od lica koje nije klijent, dodatni stimulans na osnovu posla obavljenog za Klijenta, u vidu novca, roba, usluga i sličnog, a što nije uobičajena provizija ili naknada za taj posao, a naročito kada:

- lice koje nije klijent posjeduje hartije od vrijednosti emitenta, za koje je primljen nalog Klijenta za trgovanje, a sprovođenje ili nesprovođenje navedenog naloga bi moglo uticati na cijenu hartije od vrijednosti na tržištu na kome Monet broker trguje.
5. svaka druga situacija u kojoj su interesi klijenta suprotni, a naročito kada jedan klijent ili grupa klijenata daju nalog za prodaju, a drugi klijent ili grupa klijenata nalog za kupovinu iste hartije od vrijednosti.

2. Procedure i mjere za upravljanje sukobima interesa

Č l a n 5 .

Procedurama i mjerama za upravljanje sukobima interesa Monet broker obezbjeđuje da se:

1. sprečava ili onemogućava bilo kom licu neprimjereno uticanje na način na koji povezana lica pružaju usluge;
2. eliminiše svaka neposredna povezanost između primanja povezanih lica koja su većim djelom uključena u jednu poslovnu aktivnost i primanja ili dobiti koje ostvaruju druga povezana lica koja su većim djelom uključena u drugu poslovnu aktivnost, ukoliko do sukoba interesa može doći u vezi sa tim aktivnostima;
3. sprečava ili obezbjeđuje kontrolisana razmjena informacija između povezanih lica, ukoliko bi razmjena informacija mogla nanijeti štetu interesima jednog ili više klijenata;
4. sprečava ili obezbjeđuje nadzor istovremenog ili uzastopnog učestvovanja povezanih lica u različitim uslugama, ukoliko bi takvo učestvovanje moglo da ima negativan uticaj na upravljanje sukobom interesa;
5. obezbjeđuje odvojeni nadzor nad povezanim licima čija primarna funkcija uključuje poslovne aktivnosti za klijenta ili pružanje usluga klijentima čiji interesi mogu doći u sukob ili koja na drugi način zastupaju različite interese koji mogu biti u sukobu, uključujući i interese Monet brokera.

Č l a n 6 .

(1) Monet broker je dužan da vodi urednu evidenciju hartija od vrijednosti (količinu i cijenu po kojoj su nabavljene) kojima trguje za svoj račun na uređenom tržištu.

(2) Monet broker je dužan da vodi urednu evidenciju hartija od vrijednosti (količinu i cijenu po kojoj su nabavljene) a kojima trguju povezana lica u Monet brokeru.

Č l a n 7 .

(1) Monet broker je dužan da, prije pružanja usluge, klijenta u pisanom ili elektronskom obliku obavijesti o mogućim vrstama i izvorima sukoba interesa.

(2) Obavještenje iz stava 1. ovog člana mora da sadrži, uzimajući u obzir razvrstavanje klijenata, dovoljno informacija na osnovu kojih će klijent biti u mogućnosti da donese odluke u vezi sa uslugama u okviru kojih se pojavljuje sukob interesa.

3. Procedure za otkrivanje i rješavanje sukoba interesa

Č l a n 8 .

(1) Procedure za otkrivanje i rješavanje mogućih sukoba interesa sastoje se od sljedećih radnji:

1. Identifikacija sukoba interesa dužnost je svih povezanih lica u Monet brokeru;
2. Obavješćavanje o sukobu interesa – svaki identifikovani sukob interesa se prijavljuje Internoj kontroli Monet brokera koja je ovlašćena za praćenje i prikupljanje informacija o postojanju sukoba interesa i obavješćavanje direktora Monet brokera;

3. Procjena sukoba interesa se vrši prikupljanjem svih potrebnih informacija i utvrđivanje postojanja sukoba interesa, načina za rješenje i potrebe obavještanja klijenta o sukobu interesa;
4. Rješavanje sukoba interesa vrši direktor Monet brokera koji u saradnji sa Internom kontrolom Monet brokera preduzima sve neophodne radnje i mjere da spriječi nastajanje sukoba interesa.

(2) U slučaju nastanka sukoba interesa, isti treba biti riješen na način koji osigurava da interesi Monet brokera i/ili povezanih lica ne dovedu do mogućih gubitaka za klijenta, niti da se klijent stavi u podređeni položaj.

(3) U slučajevima sukoba interesa između različitih klijenata Monet brokera međusobno, klijenti se upozoravaju o sukobu interesa i mjerama koje će biti preduzete.

4. Mjere za sprečavanje sukoba interesa

Č l a n 9 .

(1) Monet broker preduzima slijedeće mjere za sprečavanje sukoba interesa:

1. povezanica Monet brokera dužna su da se radi sprečavanja sukoba interesa pridržavaju načela zaštite interesa klijenata, načela savjesnosti i profesionalizma i drugih načela u poslovanju Monet brokera koja su utvrđena Zakonom, podzakonskim aktima i Pravilima i procedurama poslovanja Monet brokera;
2. Monet broker organizuje obavljanje svojih poslova, u skladu sa aktom Komisije za hartije od vrijednosti i internim aktom Monet brokera na način da se sprečava sukob interesa prilikom pružanja određenih investicionih i dodatnih usluga, a posebno odluka o dilerskim trgovanjima gdje se mora posebno voditi računa o interesima, da se interesi Monet brokera i povezanica ne stavljaju ispred interesa klijenata,

(2) U cilju sprečavanja sukoba interesa Monet brokera i njegovih klijenata, povezanica su dužni da daju podatke Monet brokeru o svom vlasništvu nad hartijama od vrijednosti.

(3) Povezana lica dužna su dostaviti obračun izvršenog posla ovlaštenoj osobi Monet brokera.

5. Zabranjene aktivnosti povezanih lica

Č l a n 10 .

Monet broker je dužno da zabrani povezanom licu da obavlja slijedeće aktivnosti:

1. da zaključuje lične transakcije:
 - ukoliko to uključuje zloupotrebu ili otkrivanje insajderskih ili drugih povjerljivih informacija koji se odnose na klijenta ili transakcije sa klijentom ili za račun klijenta,
 - ukoliko je zaključivanje takve transakcije u sukobu ili je vjerovatno da će doći u sukob sa izvršavanjem obaveza Monet brokera prema klijentu;
2. da savjetuje ili nagovara drugo lice da zaključi transakcije sa finansijskim instrumentima, na način koji prelazi ovlašćenja povezanog lica ili nije propisan ugovorom o pružanju usluga;
3. da otkriva drugom licu bilo koje informacije ili mišljenja, osim u okviru redovnog ovlašćenja ili u okviru ugovora o pružanju usluga, ako povezano lice zna, ili bi trebalo da zna, da će takvo postupanje uticati na to drugo lice da:
 - zaključi transakciju s finansijskim instrumentima,
 - savjetuje ili nagovara treće lice na zaključivanje takve transakcije.

6. Preventivne mjere kojima se sprečavaju zabranjene aktivnosti

Č l a n 1 1 .

Monet broker donosi, primjenjuje i redovno ažurira preventivne mjere kojima se sprečavaju povezana lica da preduzimaju zabranjene aktivnosti i to:

1. da učestvuju u aktivnostima koje mogu dovesti do sukoba interesa ili da
2. na osnovu aktivnosti koju obavljaju u ime, odnosno za račun Monet brokera, imaju pristup insajderskim ili drugim povjerljivim informacijama koje se odnose na klijenta ili da zaključuju lične transakcije koje se odnose na transakcije sa klijentom ili za račun klijenta i da vrše zloupotrebu tih informacija radi ostvarenja sopstvene koristi.

Č l a n 1 2 .

(1) Monet broker obezbjeđuje:

1. da su sva povezana lica Monet brokera upoznata sa zabranjenim aktivnostima i mjerama Monet brokera u vezi sa ličnim transakcijama i odgovarajućim obavještanjima;
2. vođenje evidencija o svim ličnim transakcijama, a koje moraju uključivati sva odobrenja ili zabrane u vezi sa ličnim transakcijama.

(2) Odredbe ovog pravilnika o ličnim transakcijama se ne odnose na lične transakcije sa investicionim jedinicama u otvorenim investicionim fondovima ukoliko povezano lice i svako drugo lice, za čiji račun je transakcija izvršena, nije uključeno u upravljanje navedenim subjektom.

(3) Odredba stava 2. ovog člana se odnosi i na lica sa kojima je povezano lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

Č l a n 1 3 .

(1) Ovaj pravilnik je sastavni dio Pravila poslovanja Brokersko – dilerskog društva “Monet broker“ a.d. Banja Luka i stupa na snagu osmog dana nakon objave na internet stranici Monet brokera.

(2) Ova pravilnik se objavljuje narednog radnog dana od dana prijema saglasnosti na Pravila poslovanja Brokersko – dilerskog društva “Monet broker“ a.d. Banja Luka od strane Komisije za hartije od vrijednosti.

Banja Luka, 19. oktobar 2012. godine

Sanda Stanković,
predsjednica Upravnog odbora